

**PRAVNI FAKULTET
UNIVERZITETA U NIŠU**

**ISPITNA PITANJA IZ PREDMETA
OSNOVI EKONOMIJE**

Udžbenik: Nikolić, Lj., Mojašević, A. (2022). *Ekonomija za pravnike*. Niš: Medinvest.

1. Ekonomija kao nauka
2. Metodološki pristup u ekonomiji
3. Ekonomski resursi
4. Privredni subjekti
5. Načelo 1: Ljudi su suočeni sa izborima
6. Načelo 2: Trošak jedne aktivnosti uključuje i propuštenu dobit od alternativne aktivnosti
7. Načelo 3: Racionalni ljudi misle na margini
8. Načelo 4: Ljudi reaguju na promene
9. Načelo 5: Trgovina može koristiti svima
10. Načelo 6: Tržište je dobar način za organizovanje ekonomske aktivnosti
11. Načelo 7: Država može uticati na rezultate tržišta
12. Načelo 8: Institucije determinišu ponašanje privrednih subjekata
13. Načelo 9: Životni standard
14. Načelo 10: Cene rastu kada država štampa previše novca
15. Ekonomski značaj svojine
16. Ekonomski efekti privatne svojine
17. Ekonomski efekti društvene svojine
18. Ekonomski efekti državne svojine
19. Pojam, razlozi i modeli privatizacije
20. Privatizacija javnog sektora i denacionalizacija
21. Privatizacija prema Zakonu o privatizaciji iz 2014. godine (pojam, predmet, učesnici, postupak)
22. Privatizacija prema Zakonu o privatizaciji iz 2014. godine (modeli i metode)
23. Pojam preduzeća i privrednog društva
24. Karakteristike preduzeća
25. Poslovanje preduzeća
26. Podela preduzeća
27. Pojam i osnovna podela privrednih društava
28. Ortačko društvo
29. Komanditno društvo
30. Društvo sa ograničenom odgovornošću
31. Akcionarsko društvo (pojam, osnivanje i prestanak)
32. Imovina akcionarskog društva

33. Prava akcionara
34. Organizacija akcionarskog društva
35. Odvojenost funkcije upravljanja i vlasništva
36. Jednočlano društvo kapitala (inokosno društvo)
37. Društvena preduzeća
38. Javna preduzeća (pojam, organizacija, odnos države prema javnim preduzećima)
39. Javno-privatno partnerstvo i koncesija
40. Javne nabavke (pojam i organizaciona struktura)
41. Kriterijumi za ocenjivanje ponuda u postupku javne nabavke
42. Javne nabavke (postupak i posebne vrste postupaka)
43. Efekti Zakona o javnim nabavkama i javne nabavke kao pravna i ekonomska institucija
44. Oblici organizacije privrede
45. Pojam i vrste tržišta
46. Tržišna tražnja i ponuda
47. Tržište potpune konkurencije i monopolsko tržište
48. Berza – tržište posebne vrste
49. Beogradska berza: istorijat i poslovanje
50. Funkcije tržišta
51. Pojam i razvoj Evropske unije
52. Institucije Evropske unije
53. Izvori prava Evropske unije
54. Pridruživanje i pristupanje EU (uslovi i sporazumi)
55. Srbija u procesu evropske integracije posle 5. oktobra 2000. godine
56. Razlozi za državnu intervenciju u privredi (monopoli, javna dobra, eksterni efekti)
57. Razlozi za državnu intervenciju u privredi (nejednakost dohodaka, podsticanje privrednog rasta i stabilnosti privrede)
58. Oblici državne intervencije (pravni propisi, država kao proizvođač i potrošač)
59. Oblici državne intervencije (transferna plaćanja)
60. Makroekonomska politika
61. Pozadina ekonomskih odluka države
62. Pojam, predmet i teorijske osnove ekonomske analize prava
63. Ekonomska analiza kriminala – Bekerov model
64. Ekonomska analiza odštetnog prava
65. Unilateralni ekonomski model odgovornosti za naknadu štete
66. Očekivani društveni troškovi parnice
67. Zašto racionalni tužilac podiže tužbu?
68. Faktori izbora između suđenja i poravnanja
69. * Mikroekonomija i makroekonomija
70. Kružni tok roba i novca

71. Koristi od trgovine
72. Komparativna prednost i trgovina
73. Elektronska trgovina
74. Ponuda i tražnja – osnovni instrumenti tržišta
75. Faktori pojedinačne tražnje
76. Kriva tražnje – uticaj cene na tražnju
77. Pomeranje krive tražnje
78. Faktori pojedinačne ponude
79. Kriva ponude
80. Ravnoteža ponude i tražnje
81. Promena tržišne ravnoteže
82. Elastičnost tražnje: cenovna i dohodna
83. Elastičnost ponude
84. Kontrola cena
85. Potrošački višak
86. Značaj potrošačkog viška
87. Proizvođački višak
88. Ukupan višak na tržištu
89. Tržišna ravnoteža
90. Ekonomski efekti oporezivanja
91. Ekonomski efekti spoljne trgovine: koristi i troškovi od izvoza i uvoza
92. Politika carina i kvota
93. Za i protiv slobodne spoljne trgovine
94. Eksterni efekti: pozitivni i negativni
95. Privatna rešenja eksternih efekata
96. Državna politika u vezi sa eksternim efektima
97. Javna dobra
98. Društveni resursi
99. Poreski sistem
100. Pojam troškova
101. Proizvodna funkcija
102. Vrste troškova
103. Profit preduzeća na tržištu potpune konkurencije
104. Kratkoročne i dugoročne odluke u vezi s proizvodnjom
105. Ponuda na tržištu potpune konkurencije
106. Nastanak i ponašanje monopola
107. Državno regulisanje monopola
108. Pojam, predmet i cilj antimonopolskog prava
109. Restriktivni sporazumi kao oblik povrede konkurencije
110. Zloupotreba dominantnog položaja kao oblik povrede konkurencije
111. Kontrola koncentracija kao oblik povrede konkurencije

112. Tražnja za radnom snagom
113. Ponuda radne snage
114. Zemljište i realni kapital kao faktori proizvodnje
115. Neke determinante plata
116. Nejednakost dohodaka i državna politika
117. Budžetsko ograničenje – šta potrošač može sebi da priušti
118. Preferencije – šta potrošač želi
119. Potrošački izbor
120. Kako plate utiču na ponudu radne snage?
121. Kamatne stope i štednja
122. * Društveni proizvod
123. Druge mere dohotka
124. Delovi bruto društvenog proizvoda
125. Realni i nominalni bruto društveni proizvod
126. Šta bruto društveni proizvod pokazuje, a šta ne?
127. Merenje troškova života
128. Privredni rast
129. Produktivnost i njene determinante
130. Privredni rast i državna politika (značaj štednje i investicija; strane investicije; obrazovanje)
131. Privredni rast i državna politika (svojinska prava i politička stabilnost; slobodna trgovina; kontrola rasta stanovništva; naučna istraživanja)
132. Finansijski sistem
133. Tržište obveznica
134. Tržište akcija
135. Finansijski posrednici – banke
136. Finansijski posrednici – investicioni fondovi
137. Štednja i investicije
138. Tržište zajmovnog kapitala
139. Deficit državnog budžeta
140. Nezaposlenost
141. Pojam novca
142. Funkcije novca
143. Novčana masa u privredi
144. Centralna banka i poslovne banke
145. Poslovne banke i ponuda novca
146. Nastanak Evropske centralne banke
147. Nadležnost Evropske centralne banke
148. Nezavisnost Evropske centralne banke
149. Evrozona
150. Instrumenti kontrole novca u opticaju

151. Ponuda novca, tražnja za novcem i monetarna ravnoteža
152. Monetarno predoziranje – uzrok inflacije
153. Troškovi inflacije
154. Tržište novca
155. Otvorena privreda (uvoz, izvoz i neto izvoz)
156. Neto strane investicije
157. Platni bilans
158. Štednja, investicije i međunarodne transakcije
159. Nominalni i realni devizni kurs
160. Način utvrđivanja deviznog kursa
161. Devizni kurs i stopa inflacije
162. Tržište zajmovnog kapitala i tržište deviza
163. Budžetski deficit u otvorenoj privredi
164. Karakteristike kratkoročnih privrednih fluktuacija
165. Kriva agregatne tražnje
166. Kriva agregatne ponude u dugom roku
167. Kriva agregatne ponude u kratkom roku
168. Dva uzroka privrednih fluktuacija
169. Uticaj monetarne politike na agregatnu tražnju
170. Uticaj fiskalne politike na agregatnu tražnju: promene u državnim kupovinama
171. Uticaj fiskalne politike na agregatnu tražnju (promene u porezima) i agregatnu ponudu
172. Politika stabilizacije privrede
173. Filipsova kriva
174. Trošak smanjenja inflacije
175. Dometi monetarne i fiskalne politike u pokušaju da se privreda stabilizuje
176. Dileme u vezi sa samostalnošću centralne banke
177. Argumenti za i protiv nula-inflacije
178. Politika smanjivanja državnog duga
179. Uticaj poreskih zakona na stednju